

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetési díj: Háromhásos petitor egyszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hirdetést jutányosabban. Bélyegdíj: minden hirdetésért 60 fill. Nyilvántartás: minden sor 20 fill.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör»
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pó-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények,
valamint a hirdetési díjak is.

Bártfa város ünnepén.

Testvérvárosunk a mai napon ünnepet ül! Ünnepe azonban nem kizárólag az övé! Ünnepe ez a hitnek, a melyet a Mindenható az emberi lélek legnagyobb áldásául — az emberiség legdrágább összekötő kapcsaként — adott mindnyájunknak! Ünnepe ez a múltak iránt érzett hűségese kegyeletnek, a mely minden nemzetnek — s így a mi imádott nemzetünknek is — egyik legnagyobb erőssége, egyik legbecsülendőbb erénye mindenha! És ünnepe ez édes hazánk magasra fejlett művészetének, mely ihletéssel tudott megtenni mindent egyik legkiválóbb nemzeti műemlékünk méltó helyreállítására és megtartására!

A bártfai sz. Egyed-templom, a melynek felszentelési ünnepét a mai napon ülik meg, egyike hazánk legrégebb, legbecsebb műemlékeinek.

Falai, — melyek annyi örömmel és annyi szomorúságnak, annyi lelkesedésnek és annyi csüggedésnek voltak tanúi, melyek a békés fejlődés csendes napjaiban s a küzdelmes korszakok ádáz viharaiiban annyi hűséges kebelnek háláadó s majd esengő áhítatos imáját hallották: sokat, — nagyot sokat regélhetnek nekünk, kik általában szentelt templom falai között hiszszük magunkat akkor, ha édes hazánk történetébe pillantunk vissza! Mennyivel fokozottabb mértékben érezzük a megilletődésnek ezt a mondhatlan varázsát, ha egy templomnak közel hét évszázados történetére esik gyenge tekintetünk!?

És úgy érezzük, mintha végig szállanának lelki szemek előtt e, III. Béla korában a ciszterciek által alapított templom változatos történetének eseményei. Látni véljük, miképpen lesz a XIII. század kezdetén már fennállott templom a tatárjárás áldozatává s miképp építi

azt újra a meg nem fogyatkozott hit teremtő ereje? Látni véljük a XIV. század elején végbe ment átalakítást, mikor az, — átmeneti ízlésű, — három hajós templommá változott. Majd feltűnik előttünk a pallos-jogot nyert város virágzásának hatalmasbuló korszaka, mely meglátszik hitéletének e fenséges színhelyén: templomán is, melynek ugyancsak ez említett század végén, ismételt újjáépítését veszik fogatba. Látni véljük a templom szentélyének 1448-ban megkezdett restaurálását, mely «Miklós mester» nevét tette örökké emlékeztetéssé a templom történetében. Majd látjuk a XV. század vége felé a déli mellékhajóhoz csatolt három kápolna építését, a mely egy hívő női szív áldozatkészségének legszebb emlékjele, valamint ugyanebben az időben szemléljük a torony kiépítését is. Azután, a reformáció terjedésének idején, elénkbe tűnik az a korszak, a melyben a templom e vallás híveinek tulajdonába ment át, a melynek folyamán annak tornya két ízben lett a lángok martalékává és a mely alatt a főhajó boltozatát építették újra. Hallani véljük az 1725-ik évi földrengésnek moráját, mely romba döntötte a templom karcsú tornyát, valamint az 1774-ik évi tűzvésznek zaját, mely elhamvasztotta a templom tetőzetét. És látni véljük e két rettenetes csapásnak századunk folyamán is megismétlődését, mikor 1836-ban újból a földrengés s 1878-ban a várost csaknem egészen elhamvasztó tűzvész okozott hatalmas károkat ez annyira kiváló műemlékünkben is.

De — a viszontagságos múlt csapásainak, bajaink sötétjén keresztül — felénk sugároz az áldozatkész buzgalom tündöklő fénye. Sa városnak, mint kegyúrnak, odaadó törekvése kapcsán elénkbe tárul a helyreállítás nagy művének időszak, a melyben Steindl Imrének, Weber Antalnak, Fröde Vilmosnak, Lange Keresztélynek, Hölzel Mórnak, Trefort Ágost miniszternek és az építőbizottság elnökének: Korányi Antalnak

becsülendő nevei tűnnek elénk, mint a kiknek szakértelmét, művészi genialitásukat, áldozatkészségüket és illetve ügyszerető buzgalmukat örökké híven fogják őrizni e műemlékünk történetének lapjai.

A műemléket, — a melynek érdekes múltjára és műkincseinek leírására vonatkozólag annyi becses adatot találunk Miskovszky Viktor és Szokolszky Bertalan műveiben — június 4-ikén szenteli fel a kassai egyházmegyének, vármegyénk területén mindig oly benső örömmel üdvözölt és tisztelt, tudós tőpapja: Bubic Zsigmond v. b. t. t.

Imájába, melyet nemes szíve ez alkalommal fog az Ég Urához intézni, bele fog vegyülni nemcsak e vármegye minden lakójának, de ez édes haza minden hű fiának forró fohásza is, mely áldást fog kérni a századok e drága tanújára, — áldást fog kérni a magyar művészetre, mely azt ily méltó díszben helyreállítani képes volt, — és mindenképp áldást fog esdeni a magyar hazára és a magyar nemzetre, a mely ennek a műkincsnek a megbecsülésével és fentartásával is, a mint egyfelől dicsőséges múltját becsülte meg, úgy másfelől nem kevésbé dicsőséges jövőjét kívánta szintén munkálni: — a helyreállított szilárd falak között és a díszes oltárok előtt az Isten szeretetének, a honfit a honfihoz fűző hazaszeretetnek és a felebarátot a felebaráthoz kapcsoló emberszeretetnek kívánván örökké békés, állandó, szent helyet biztosítani!

Üdvözöljük testvérvárosunkat e jelentőségteljes ünnepén! (—h.)

Greguss Ágost.

— Szülőháza emléktáblájának leleplezése alkalmából. —

Ős Kollégiumunknak a hit, tudomány és erkölcs magasztos eszméi által megszentelt csarnokai között a mai napon, lapunk jelen számának megjelenési napján, a mily lélekemelő, ép oly szép és tanulságos ünnep

AZ „EPERJESI LAPOK“ TÁRCZAJA.

Greguss Ágost emlékezete.

— Szülőháza emléktáblájának leleplezésére. —

Irtja: Kubányi Béla.

Midőn vágyon tekintsz a fényes múltba,
Honnan dicső nagyoknak képe leng feléd
Ez ő, szent csarnok legyen hű tanúja:
Milyen művelt vagy lelkes nemzedék!
Hogy ünnepelni jössz magasztos eszmét,
Ha hála s feukölt érzés lángra gyújt
S elhozza bölcsőre, sirra egyként
Öröm- vagy bánatkönnyes korszaid.

Itt ringattak, nagyoknak méltó mása,
Kicsiny bölcsőd, ez áldott szent helyen;
Itt indult meg lelkednek szárnyasapása,
Itt mondták neked: édes gyermekem,
Majd innen szállsz ki, fel, magasba törvén,
Nem sejtve mint ifjú, mivé lehetsz,
De tudva, tudva jól, hogy bármi légy is,
A hazáért sok szépet s jót tehetsz.

Az álmok legszebb álma vált valóra,
Művelt vagy, nagy vagy immár ó magyar!
Koronád fényét félkülágra szorja
S reá, kit régen csöndes sár takar:
A ki, míg élt, csak érted küzdött, munkált
Szent ihletéssel várva hajnalod,
Hogy ne legyen nép messze, messze földön,
A ki tenalad jobb, dicsőbb, nagyobb.

S a népszabadság izzó, szent lehtëől,
Midőn megittasult a föld s az ég:
Jött a honvéd Nagyvárad börtönéből
S lankasztóbb új harcra esküvők.

S hívó szavára im körébe gyűlték
Hű társakul Minerva papjai:
A tudomány és tiszta erkölcs üdvét
Az ő ajkukról halljuk áldani.

A tollnak fegyverével síkra szállva
Nem üszött álmot, delibabokat,
Tette leve lelkének ideálja:
A vágy, érzés, az eszme s gondolat.
S miként bolyongó üstökösnek fénye
A láthatáron felgyúl hirtelen
S az emberszív gyönyörrel nézi jöttét:
A bölcsész-költő szintűgy megjelen.

Édes dalok, bűvös mesék világa,
Mik fölajzott lantján zengenek:
Teremtő szellemének alkotása,
A mennyi, mind varázsló, szép, remek.
S látnokszemekkel századokba nézett,
Előre hintve el a magvakat;
Ó, mert tudá: az érlelő nap felkél,
S magyar lesz az, ki dús kalászt arat.

S hogy im ma már egy ezredéven tútra
Tekinthet boldogan a honfi-szem,
Te nem hanyólsz, munkába álltal újra
Dicső hazám, imádott nemzetem.
Miként fiadnak égő honszerelme,
Mely minden léhaságot megvetett,
Ki még csöndes magánya éjjelen is
Forró imádba zártá szent neved.

Igaz magasztalása tetteidnek
Ne legyen ellenedre philosoph.
A kik ma téged itten ünnepelnek,
Azok mind tiszta szívűek s a jók;
Azok egy szálíg hű magyar utódok,
Kiknek szemében hálakönny ered,
S a kik, virágot hozva szellemednek
Szent hódolattal zengik nagy neved.

Greguss Ágost, te nagy, te halhatatlan!
Bölcsőd se lesz már többé jeltelen.
Itt vagy köztünk egy szent, nagy akaratban,
A melyben átölel a múlt s jelen.
S a míg e vérel szerzett föld mienk lesz,
S égi, földi kincsben dús, szabad:
Emléked éjlen köztünk mindörökké
S az érző szívek áldva, áldjanak!

A bártfai templom záróköve alá helyezett okiratnak szövege.

Isten nevében!

Ezen ősrégi templom, melynek zárókövét Bubic Zsigmond kassai püspök úr ó Nagyméltósága a mai napon megáldotta, s a teljesen helyreállított épület befejezésül a déli mellékhajó nyugati zárófalába illesztette, első alapjaiban, mint a XIII-ik század elején e területen megtelepedett cisztercita-szerzetesek apát-sági temploma, már Bártfa városának alapítása előtt fennállott, s mialatt századok munkája révén egész nagyságában felépült, tanúja volt a város több mint 600 éves történetének.

Védőszentjének, szent Egyednek alakja a város hivatalos pecsétjein díszeskedett; története a város történetével összeforrott; kiépítése a polgárságnak mindenkor legnagyobb gondját és nemes becsvágát képezte. Minderről a város levéltárában őrzött egykorú okiratok tanúskodnak.

Az idő viszontagságaitól megviselten, 1878. évi április hó 28-ikán az egész felsővárost elhamvasztó tűzveszedelemnek lett áldozata. Ekkor Bártfa szabad királyi város közönsége, híven az elődök hagyományához s pátronátusi kötelességeinek tudatában, néhai Kacsóvszky Ede apát, városi plébános kezdeményezésére, mozgalmat indított meg romlásnak indult templomának újjáépítése céljából.

Mint hogy pedig az előrelátható nagy költségek fedezésére egymaga nem vállalkozhatott, hódolattal

Jelen számunkhoz félv melléklet van csatolva.

folylék le a Kollégiumnak, mint *Geguss Ágost* születési házában egy díszes emléktáblával való megjelölése alkalmából. S a míg a szép eszme megfogalmazása, valamint megvalósítása jogakadémiánk derék ifjúságának édes hazánk nagyjai iránt mindenkor tanúsított kegyeletes érzéséről tesz bizonyosságot, addig nem kevésbé jóleső megnyugvással konstatalhatjuk azt is, hogy korunk, kétségtelenül anyagi irányzata dacára, az eszményi törekvések megnyilatkozásai iránt nemcsak hogy nem érzéketlen, hanem mindannyiunk kebelét a legmagasabbabb érzelmeikkel tölti el.

Greguss Á. életéből és írói működéséből is az idealizmus lángoló szeretete sugárzik felénk, bár erősen meg volt győződve arról, hogy a világ folyásában «a java fáradoz a fosszáért, a rosszja meg üldözi a javát».

Nemes városunk halhatatlan szülöttének ünneplésekor, úgy gondoljuk, csak kevés kötelességünket és hálást tartozásunkat rójjuk le, ha munkás élete folyását bár csak vázlatosan, de jóra törekvő készséggel reprodukálni igyekszünk.

Greguss Ágost a szintén híres esztétikus és bölcselő apának, Mihálynak, volt a fia, ki 1825. évi apr. 27-ikén látta meg először a napvilágot Kollégiumunk egyik szobáscsájában. Iskoláit itt kezdte, atyja halála után Rozsnyón folytatta, a filozófiai tanfolyamot pedig 1841—43-ban Eperjesen végezte be. Majd a bécsi egyetemen orvosi szakot hallgatott, de nemskára mindjobban az írói pályára fordult, amelyre határozott hivatást érezve, komoly tanulmányt készült. 1845-ben a hallei egyetemen *Erdmann* bölcséleti előadásai nagy hatással voltak szellemére. Írói munkálkodását már itt kezdte meg, midőn számos magyar népdalt németre fordítva, a magyar népköltészetet megismertette a német közönséggel. 1846-ban *Vajda Péter* halálával a szarvasi ev. gimnáziumban lett tanár; 1849-ben kiadta *A szépségtudás alapjainak* című munkáját, a mely a legelső önálló rendszeres esztétika volt.

Az 1848—49-iki nagy napok készen találták őt mint katonát és mint írórt s ezért a nemzeti katasztrófa után üldözésnek volt kitéve s egy ideig álnév alatt *Török Gábor* híres aradmegyei alispán gyermekei mellett nevelősködött, később pedig a nagyváradi vár börtönében 11 havi fogságot szenvedett. A szabadságharc lezajlása után tanári állását vissza nem nyerve, Pestre ment, a hol mint zurnaliszta a *Pesti Naplónál* kapott alkalmazást. Szorgalma, lelkiismeretessége és kitünő képzettsége kiváló hírlapíróvá tették. Szépprózái, irodalomtörténeti, esztétikai és kritikai dolgozatai oly nagy számban jelentek meg e hírlapírói korszakában, hogy azokat térhiány miatt e helyen elő sem sorolhatjuk. Írói tevékenységével e nehéz időkben nagy szolgálatot tett a nemzetiség ügyének is. Az Akadémia, kiváló érdemeinek méltánylásául, már 1858-ban tagjai közé választotta, a hol székét *A materializmus hatásairól* cz. értekezésével foglalta el. A Kisfaludy-Társaság 1860-ban szintén tagjai sorába iktatta s egyszersmind titkárává választotta. Itt székfoglalóul *A népköltészet viszonyáról a műköltészethez* cz. munkáját olvasta fel. E szépirodalmi intézetnek 1879-től fogva egészen haláláig alelnöke is volt. Lángoló szeretettel csüggött rajta, s nagy tevékenységet fejtett ki ügyeinek vezetésében. Ő szerkesztette kiadványait és az *Erlapok* I—XV. kötetét. Felügyelt a Shakspeare-fordítás kiadására és igen sok dolgozatot olvasott fel a társaság ülésén. 1864-ben írta egyik legkitünőbb művét: *A balladáról*, a melyben ritka készséggel, világos és finom elemzéssel alapítja meg e költői műfaj elméletét. Az Akadémiában felolvasott értekezései közül jelentősebbek: *Bacs inductionja, Bacs védelme, A haladás elvéről*,

teljes felirattal járult dicsőségesen uralkodó *I. Ferencz József* ő császári és apostoli királyi Felseje elé, hogy szent Egyed templomának a vallás-alapból való helyreállítását legkegyelmesebben megengedni méltóztassék.

Ő Felseje — kinek felséges neje, *Erzsébet* királyasszonyunk, nemzetünknek vértanú-halált szenvedett édes anyja, az időben, mikor fürdők fenvesei között keresett enyhülést, 1895. évi július hó 9-ikén ezen templom szentélyében is megfordult, s a főoltár lépcsőin buzgóan imádkozott — kegyelmesen fogadta a város közönségének folyamodását és 1878. évi augusztus hó 30-ikán kelt legfelsőbb elhatározásával a templom szentélyének újból való felépítését s a hajók rossz karban levő részeinek megfelelő stílusban való kijavítását legkegyelmesebben elrendelni méltóztott.

Ezen legmagasabb kegy következtében néhai *Trefort Agoston* vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter a tervezetek és költségvetés elkészítésével *Steindl Imre* budapesti műépítőt bízta meg, mire a munkálatok 1879-ben megkezdődtek és a szentélynek teljes helyreállításával az 1883. évben befejezést nyertek.

A szentély építésének lefolyása alatt avatott építők megállapították, hogy a templom főtestének rozszant állapota veszedelemmel fenyeget, a melyet csakis a hajók újból való építésével lehet elhárítani.

A város közönsége erre másodízben is ő Felsejéhez folyamodott, és ő Felseje 1885. évi augusztus hó 30-ikán kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedte, hogy a templom teljes helyreállítása a megállapított tervek szerint 104,095 frtnyi költséggel és a város részéről megajánlott évi járulékok hozzájárulásával végrehajtassék és a munkálatok a műemlékek alapja javára tervezett sorsjegy-kölcsön létesítése után folyamatba tetessenek.

A műemlékek alapja javára tervezett sorsjegy-kölcsön ügyének megoldásáig *Trefort Agoston* vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter 1886. évi márczius hó 1-jén a templom részére a bártfai adóhivatalnál 10,000 forint erejéig hitelt nyitott, hogy a

Emlékeszéd Kölcsey fölött, Erdélyi János emlékezte stb. *A lángesz* cz. vigjátékával pedig Teleki-díjat nyert.

Az alkotmány helyreállítása után 1870-ben a budapesti egyetemen az esztétika nyilvános rendes tanára lett, melyet nagy buzgósággal művelt. Mint tanár tudományával és jellemével nagy hatást gyakorolt tanítványaira. Ez időbeli kiválóbb munkáiból is csak néhányat sorolunk fel; ezek: *Tanulmányok*, 2 kötetben, *Közoktatási cikksorozatok*, *Az egyetlen tudományról*, *A stílből*, *Magyar költészet*, *Shakspeare pályája*, *Rendszeres széptan*. Igen szépen és alaposan magyarázta *Arany J. balladáit*. Itt még számos verset s különösen Lafontaine modorában meséket.

Ime a nagyon is halvány vonásokban vázolt gazdag irodalmi pályája, melyet *Greguss Á.* megfutott mint a magyar esztétika elsőrangú képviselője, mint kiváló bölcselő s kritikus és mint ékes és édes szavú költő. Rendszeres széptanban a szépet a jó és igazságosságban találja s ez esztétikát részint erkölcsi, részint logikai alapra helyezi. Fejtegetéseiben a sarkalatoság elvét alkalmazván, rendszerét oly világosan építette föl, hogy bárki igen könnyen megértheti. Ezért és előadásának szabatos, könnyed, fordulatos voltáért mindenestire legkitünőbb stílusaink közé tartozik.

Ezek után, mielőtt tollunkat letennők, lelkünk teljes melegevel s újból és újból üdvözöljük jogakadémiánk nemesen gondolkodó és fenköltlen érző ifjúságát, a mely, midőn édes hazánk nagyjairól hódolattal emlékezik meg, csak önmagát tiszteli meg s szeretetünkre s elismerésünkre mindenkor számot tarthat.

(7-4)

Erdészetünk vázlatos ismertetése.

Írta: **Würsching Frigyes** m. kir. főerdész.

II.

A mi a mezőgazdára az aratás: az az erdésznek a vágás alá kerülő erdők terményeinek kihasználása. Minden számító gazda arra iparkodik, hogy birtokából lehetőleg sok jövedelmet nyerjen és egyben főczélja az, hogy ez a lehető legnagyobb jövedelem évente egyenlő mértékben épen úgy részére, mint utódai részére, tartamosan biztosítható legyen. A mondott cél után való törekvés képezi az erdőgazdasági üzemtervnek alapját.

Ezt a jelzett célt szerfelett könnyű lenne bárkinek is elérnie akkor, ha az erdő teljes nagyságában teljesen egyenlő minőségű lenne. Hiszen ha a tölgyfa, mondjuk 100—120 év múlva adja a legbecsebb szerszám- és műfát, a bükk-tölgyfa ellenben 60—80 éves korában termelhető legelőnyösebben, úgy, hogy még szembetűnőbb példával éljünk: ha valakinek 1000 holdas erdeje volna, az esetben a legcélszerűbb lenne, ha azt 100, illetőleg 80 egyenlő részre osztaná fel, egy-egy ilyen osztályrészt évente kihasználna. Ezen az úton nyerhetné kétségtelenül a legértékesebb árut és pedig évente teljesen egyenlő mennyiségben.

De az erdőtalaj termőképessége nagyon változó, annál is inkább, mivel az erdő ritkán terül el sík területen, a sík lapályos földet a tulajdonos inkább szántóföldnek használja. Ellenben az erdők hegyes-völgyes helyeken fekszenek s a hegyek és dombok lejtői az égtájak minden irányba felé hajlanak. Így természetesen az erdőtalaj termőképessége is különbözik; más az a völgyek felé és mindinkább változó a hegygerincek irányában; itt sziklás kavicsos a talaj, amott mely és dúsán televényes. Azután ritkán fordul elő oly nagyobbn terjedelmű erdő, a melynek fái egyenlő sűrűn (egyenlő zárlatban) állanak, ritkán olyan is, a melyben

kizárólag egyfajtájú fánemek találhatók. Az erdők fái között vannak olyanok, a melyek magról keletkezőek s vannak megint olyanok — a lombérdők — a melyek sarjából erednek. Mindezeknek a hosszúnövekvése, a fatermése bizony szerfelett különböző.

A mondottakból látható, hogy mily sokféle körülménytől függ annak megállapítása, hogy egy bizonyos erdőterület mennyi faanyagot terem évente? És ezekre a nehézségekre való tekintettel: az erdésznek nem marad egyéb teendője, mint az, hogy az összes erdőterületet kisebb parcellákra (vágás-sorozatokra, tagokra, végül osztatokra) ossza be. Egy ily legkisebb részletbe, vagyis osztatagba sorozott erdőterületnek oly kellékkel kell birnia, hogy az abba sorozott fák (állab) egyenlő termőhelyi minőséggel, fánemmel, korral, zárattal birjanak. Ha ezzel az osztatagolással az erdész elkészült, veszi mérő-műszerét és felméri a felszított egyes részek területének terjedelmét; mert ennek ismerete nélkül nem is kezdheti meg az erdőbecsélést. Ha pedig ezzel a munkával is elkészült, kiszámítja, hogy mennyi tényleges fatömege van egy-egy osztatagnak, mennyit terem évente (évi növedék) stb.

E különféle nagyságú parcellák területét most összehasonlítja az erdejében talált, legjobb termőhelyen nőtt fák területével és megállapítja, hogy mennyi terület esik valamely silányabb termőhelyen nőtt erdőből, hogy épen annyi fánemnyiséget termelhesse, mint ama bizonyos minta-területnek egy holdja? Tehát ilyképen egy minta-területnek egységére vonatkoztatja (redukálja) az összes számítás alá vett erdőt. Ezután a munkálat után — ugyan még számos, itt nem említett mellékkörülmény tekintetbevételével — állapítja meg az egyévi vágásterület nagyságát, különféle helyeit stb. és kimutatja: ez az erdő évente ennyi és ennyi tömőköbméter fát termesz, ilyen kiterjedésű területen; ha tehát azt akarja valaki, hogy erdejéből neki és késő unokáinak egyenlő évi jövedelme legyen és ez az erdő soha el ne pusztuljon: úgy évente csakis a kimutatott évi vágásterületen levő fát szabad kihasználnia.

Ez a számos kimutatás az erdőgazdasági üzemterv egyik fontos alkatrésze, t. i. a *tarlasztási, vagyis a vágatási terv*.

De természetesen nemcsak kihasználni, hanem felújítani, állandóan gondozni is kell az erdőt, hogy a kivágott területen lehetőleg mielőbb újabb fiatal erdő nőhessen. Az ezt magában foglaló tervezet, az üzemtervnek 2-ik fontos alkatrésze, az úgynevezett *felújítási terv*.

Az erdőgazdasági üzemtervnek van ugyan még más alkatrésze is, (ilyen a mellék-, — köztes- és előhasználati terv), de mivel nem czélunk e felől bővebben írni, a mennyiben az eddig vázolt eljárás csakis némi tájékoztató akart lenni azokra nézve, a kik az erdész feladatával és munkakörével teljesen ismeretlenek, ennek folytán az ez irányban való bővebb ismertetést mellőznünk kell.

Nem hagyhatjuk azonban említés nélkül, hogy az erdész, a jelzett módon kiszámított és már előállított erdőterményét (mint épület-, műszer- és tűzifáját, szénét, mesztét stb.) sokszor csak igen körülményes úton hozhatja piacra. Építenie kell utakat, hidakat, sőt nem ritka esetben görpályát, vasutat. Mindezen műépítményeket pedig a leggyakoribb esetben, szerfelett nehéz terepviszonyok mellett, sziklák, meredek lejtők között kell létesítenie. Ha pedig a legolcsóbb szállítási eszközt, t. i. a vizet akarja igénybe venni, tervezni és létesítenie kell csatornákat, ezekbe kerülő gátakat, gerebeket. Igen gyakran szükségesnek találja az erdőkezelés egy üzleti épületnek avagy lakóháznak az építését. A szakképzett erdész ilyen esetben bizony nem hozat egy, sok tiszteletdíjat igénylő s azt

közoktatásügyi m. kir. miniszter az építési alpból fedezte, s ugyanő engedélyezte a többi 12 oltárnak 8976 frtnyi költségét.

A templom építésének ideje alatt vallás- és közoktatásügyi miniszterek voltak: *Trefort Agoston*, gr. *Csáky Albin*, br. *Eötvös Loránd*, dr. *Wlassics Gyula*. Bártfa szab. kir. város polgármestere hivatalát viselték: *Tomcsányi Károly* (1878—1883.), *Rhody Alajos* (1883—1898.).

A városi tanács tagjai voltak: *Jaschik Ferencz* főjegyző, *Geffertl Menyhért* rkapitány, *Németh László* I. tanácsnok, *Arányi Dezso* II. tanácsnok, *Zamborszky József* városi ügyész, dr. *Mankovics Rezső* v. főorvos.

A templom építése a restaurálás egész ideje alatt (1878—1898.) *Steindl Imre* műegyvet. nyilv. r. tanár. Az építő-bizottság elnökei voltak: *Kacsinszky Edc* apát, városi plébános (1879—1888.), *Korányi Antal* prépost, városi plébános (1888—1898.); tagjai pedig: *Rhody Alajos*, *Zamborszky József*, *Geffertl Menyhért* és *Márkuj Nándor*.

Az építés munkálatait vezették: *Weber József* (1879—1880.), *Fröde Vilmos* (1880—1896.), *Lange Keresztély* (1897—1898.).

Ezen okirat a zárókö alá alulírottak jelenlétében ünnepélyesen behelyeztetett, a mikor *XIII. Leo* pápa ő Szentége a keresztény katolikus világot, *I. Ferencz József* ő császári és apostoli királyi Felseje Magyarországot kormányozta; *Vasary Kólos* bíboros hercegprímás, *Babics Zsigmond* kassai püspök, *Szell Kálmán* m. kir. miniszterelnök, dr. *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, *Korányi Antal* prépost, városi plébános, *Rhody Alajos* polgármester idejében.

Álljon és örködjék szent Egyed-temploma városunk felett! Legyen sok századokon át hirdetője Isten dicsőségének, vára a katolikus anyaszentegyháznak, iskolája a hitnek és hazaszeretnek!

Isten szent áldása lebegjen a haza, a trón, városunk és e mű felett!

Kelt Bártfán, 1899. jun. 3.

meg is érdemlő építész, hanem a létesítendő építmény tervét, rajzait, költségvetését maga szerkeszti és a kivitelet ugyancsak maga teljesíti. Az előreláthatóan szükségessé váló építkezés teljesítésére hasonlóan rámutat az erdőgazdasági üzemterv.

Mindezekből kivehető, hogy a szakképzett erdésznek miért van oly technikai előismeretekre szüksége, hogy választott pályáját sikeresen betölthesse, és ha napjainkban e sok és különféle irányú teendők végzése mellett még időt talál arra is, hogy néha a vadászat nemes mesterségét gyakorolja, úgy az illető sok szaktársa által vajmi irigyeit ember.

Ezzel az erdőgazdasági üzemterv vázlatos ismertetését befejezzük.

Végül azonban szükségesnek találjuk még a következők megemlékezni:

Kormányunknak sajnálattal kellett tapasztalnia, hogy az ország erdői mily mértékben pusztulnak, hazánk nagy nemzetgazdasági kincse, t. i. az erdő, az ország számos vidéken miképp változik át, oktalan erdőpusztítás és túlságos marhalegeltetés következtében, kopár, terméketlen területté. A földművelésügyi m. kir. miniszter ennek folytán a múlt év folyamán országgyűlésünk elé beterveztett egy törvényjavaslatot, a melyet képviselőink osztatlan örömmel üdvözöltek és rövid tárgyalás után el is fogadtak. Így létesült az 1898-ik évi XIX-ik t.-cz., a melynek rendelkezése szerint a községi erdők és kopár területek állami kezelés alá vétetnek, vagyis a községi stb. erdők ezentúl egy előlegesen megállapított és a földművelésügyi m. kir. miniszter által jóváhagyott erdőgazdasági üzemterv szerint lesznek kezelendők.

E feladatok elvégzésével megbízott erdészek felbivaló hatóságának egyike fog ezentúl városunkban elhelyezést nyerni és «M. kir. állami erdőhivatal Eperjesen» cím alatt fogja hivatalos működését ez évi július hó elsejével megkezdeni.

Vármegyénk és városaink.

Városi közgyűlés. Május 29-ikén ismét közgyűlésre jöttek össze városi képviselőtestületünk tagjai, *Mandics Ede* polgármester elnöke alatt. Polgármester részletes és a szövevényes kérdést teljesen megvilágító előterjesztést tett a városi bor-, hús- és szeszfogyasztás tárgyában szükségessé vált újabb teendők és szabályrendelet ügyében, mely szabályrendelet, az utolsó közgyűlés megtartása óta a városhoz is leérkezett miniszteri rendelet értelmében, a lehető legrövidebb idő alatt elkészült s e hó utolsó napjáig a m. kir. belügyminiszteriumhoz fel is terjesztetik. A közgyűlés egyetelmével elfogadta az új szabályrendeletet s annak azonnal való felterjesztését határozatilag kimondotta. A polgármestert, ki ez ügyben is annyi kitartó buzgalmat és oly lelkes fáradozást fejtett ki, élénken megélték. A gyűlés második tárgya az eperjesi vadásztérület kibérlésének ügye volt, mely területet az *Eperjesi Vadásztársulat* 140 frtnyi összegért tartott bérletben ez ideig. A bérleti idő lejárván: szabályszerűen árverés hirdettetett, a melyen az említett vadásztársulat 167 frtnyi, *dr. Turkinyak Aladar* pedig 170 frtnyi ajánlatot tett. A közgyűlés, a tanács részletesen megokolt javaslatának alapján, különös tekintettel arra, hogy a vadásztársulat már oly hosszú időn keresztül bérlője a vadásztérületnek s hogy a megajánlott összegek között a különbség jelentéktelen, valamint, hogy a közrebozsított árverési hirdetményben is fentartott a közgyűlés ama joga, hogy az ajánlatok között válaszszon: egy szavazat ellenében az összes szavazatokkal az *Eperjesi Vadásztársulat* ajánlatát fogadta el, illetve a szerződést vele mondotta megkötendőnek.

Egyenes-adók és hadmentességi díjak összege a vármegyében 1898-ban. A lefolyt 1898-ik évben kivetett összes egyenes-adók főösszege 564,385 frt 77 kr. Az ezt megelőző évben ugyane címen kirovott 561,210 frt 29¹/₂ kr. összeggel szemben mutatkozik emelkedés 3715 frt 47¹/₂ kr. Hadmentességi díj címén kirovott a lefolyt 1898-ik évben 13,533 frt 50 kr., az ezt megelőző 1897-ik évben 14,074 frt 50 kr.; mutatkozik csökkenés 541 frt, melynek oka a kivándorlásban keresendő.

Zárlat. Ábrány községben a sertésállomány között a sertésvész, Mesztiszko községben a szarvasmarhák között a lépfene ragályos betegséget állapítván meg, Ábrány községben május 20-tól 30 napi és Mesztiszko községben május 19-től 14 napi udvarzárlatot rendeltek el az említett állatfajokra.

Ragadós állatbetegségek Sárosvármegyében 1899 május 24-ikén. *Vesztség:* Bártfa 1 u., Nagy-Sáros 1 u., Péchújfal 1 u., Radács 2 u.; összesen 4 község 5 udvar. *Takonykór és bőrféreg:* Gulyvész 1 udvar. *Sertésorbán:* Kakasfal 1 u., Kerektrét 1 u., Radoma 2 u.; összesen 3 község 4 udvar. *Sertésvész:* Alsó-Sebes 1 u., Fulya 1 u., M.-Jakabfalva 1 u., Tót-Sóvár 1 u., Vörösvágás 1 u.; összesen 5 község 5 udv.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet igazgatóválasztmánya május 30-ikán gyűlést tartott, melynek tárgyát a közgyűlés tárgyainak előkészítése képezte.

A Sárosvármegyei Jót. Nőegylet közgyűlése. Egyik szerény elvonultságban, de odaadó nemes buzgalommal, valamint szép eredménnyel működő egyesületünk, a Sárosvárm. Jót. Nőegylet, május 31-ikén tartotta közgyűlését az egylet «Erzsébet árvaházá»-ban. A közgyűlésen, melyről való elmaradásukat kimentették *Szinyei Mersé István* főispán, *Taly József* alispán és *Mandics Ede* polgármester, igen szép számú közönség volt jelen. A díszes hölgyközönség mellett ott láttuk: *dr.*

Schmidt Gyulát, Kubinyi Albertet, Kubinyi Aurélt, Ghillány Józsefet, dr. Krayszell Aurélt, ifj. Draskóczy Lajost, dr. Szlavik Mátyást, dr. Mikler Károlyt stb. A gyűlést a királyi ő felségei, valamint *Wlassics* miniszter képeivel díszített nagyteremben tartották, melynek ajtaja előtt az árvaházban ápolt árvagyermek állottak sorfalat. *Kubinyi Albertné*, az egyletnek alapítása óta nagybuzgalmú tagja s nemesszívű elnöke, meleg üdvözlő szavakkal nyitotta meg a közgyűlést. Majd *dr. Horváth Odón* titkár lelkes távirat-szöveget indítványozott, melylyel a közgyűlés az egylet nagyérdemű védnökét: *gróf Desseuffy Mariannát* kereste fel. (A táviratra nyomban megérkezett a hasonló meleg hangon tartott szíves köszönet). Erre a titkár részletes jelentése következett, melyet köszönettel vettek tudomásul s a hozzája csatolt határozati javaslatokat egyhangulag elfogadták. (A jelentést lapunk jövő száma közli). Tárgyalták és egyhangulag elfogadták az egyleti számadásokat s a számvizsgáló-bizottság ezekre vonatkozó jelentéseit s úgy *Kösch Árpád* egyl. pénztárosnak, mint *Radvány Kálmán* és *Thör Gyula* számvizsgálóknak, buzgalmukért s szíveségükért meleg köszönetet szavaztak. Az igazgatóválasztmányt *Bielek Lászlóné, Jakóbi Dezsőné, Mikler Károlyné, Müller Bertalané, Rosenbergné, Theofilné, Schmidt Gyuláné* és *Taly Józsefné* úrnőkkel kiegészítették. Egyhangulag elfogadták a vármegyei 15,000 firtos alapítványra vonatkozólag készült alapítólevél szövegét, valamint az ennek megfelelően az ig.-vál. által javasolt alapszabály-módosítást, mely utóbbit a belügyminiszterhez felterjeszteni határozták. Végül az árvák létszámára vonatkozó jelentése után, elnök meleg szavakkal mondott köszönetet a részvételért és érdeklődésért s a gyűlést berekesztette.

Eperjesi Széchenyi-kör.

A Greguss-ünnepély rendezőse külön meghívóval hívta meg a Kör igazgatóválasztmányát az ünnepélyre. Az elnökség a meghívót az ig.-választ. tagjai között köröztette. Egyúttal elhatározta az elnökség, hogy a születési házat jelző márványtáblát az ünnepély alkalmából az Eperjesi Széchenyi-kör nevében palma- és babérlombokkal fogja felékíteni.

H I R E K.

* **Junius 8.** Ennek a napnak feledhetetlen dátuma belé van vésvé minden magyar ember szívének leges-legmélyébe. Ujkori történetünknek egyik legjelentőségtebb nagy napja volt és marad is ez örökké; az a nap, a melyen dicsően uralkodó Királyunk ő Felségének felkent homlokát hazánk «angyali koroná»-ja érintette; — az a nap, a mely a nemzet és a király szívének teljesen egygyé váló forradását jelenti örökké! Meg van örökítve ez a dicső nap — az 1867: I. t. cz. szép szavaival — Corpus Jurisunk lapjain is, melyek az idők végtelenéig őrizni fogják emlékezetét annak, hogy: «az ország hű főrendei és képviselői, ... hódolati köteles hűségükkel fogva, legkegyelmesebb Urokat, ... a mindenható Isten segítségülhívásával, egyhangú örömmel üdvözlésük között, Magyarország apostoli szent koronájával, ünnepélyes szertartással, megkoronázták.» Ezen a napon ellenállhatatlanul rabjává teszi lelkünket az édes visszaemlékezés örömeinek és boldogságának felemelő érzete s a legbensőbb hála száll Nemzetünk hatalmas Istenéhez azért, hogy őt, — «a legelső magyar embert», számunkra eddig megtartotta s ennek kapcsán a legforróbb fohász száll szüntelen feléje azért, hogy maradjon Ő még soká, nagyon soká Nemzetünk és Hazánk hűségét odaadással szerezett édes Atyja! «Fény nevére! Áldás életére!»

* **Bubics püspök Eperjesen.** Május 27-ikén délután az öt órai vonattal érkezett a szeretetreméltó, tudós főpap városunkba. Idejövételének czéja, mint ezt már lapunk múlt számában megírtuk, ezúttal tisztán egyházas, vallási jellegű, miért fogadtatása is szűkebb körű, felekezeti volt. *Mandics Ede* polgármester vezetése mellett mintegy 35 tagból álló küldöttség fogadta a kedves vendéget, ki a polgármester lelkes üdvözlő szavaira szívélyesen válaszolt. Ezután a polgármester bemutatta a körben állott küldöttség tagjait, kikkel az ősz főpap lekötelező kedvességgel beszélgetett egy ideig. A harangok ünnepélyes zúgása között vonult be 14 kocsi által kísértve az egyházfejedlem a városba. A gör.-kath. templomban a káptalan nagy fényvel s szertartással fogadta. Mintegy öt percznyi ott időzés után a kocsi tovább robogtak. A nagy templom előtt hatalmas sorfalakat képezve, ott állott az intézetek fi- és lányifjúsága előljárókkal s a nép ezrei, míg a templom kapujában *Pletényi Endre* apát-főesperes várakozott a főtiszt. papsággal s az Oltáregylet és Mária-congregáció hölgyeivel. Az apát-főesperes üdvözlő-beszédjében beszámolt röviden hívei hitéletének kedvező állapotairól, mit a püspök örömmel hallgatott s válaszában kiemelve a kitűnő lelkes s az egyletek és intézetek e részbeni érdemeit — áldást mondott az egyesekre, a kath. családokra, az egész közönségre. A főpap ezután a plébánián berendezett lakosztályába vonult s fogadta az egyes küldöttségeket. Még a lakosztály előtt a Stefánia-intézet

növendékei várták s ezek egyike szép beszéd kíséretében virágcsokrot nyújtott át a magas vendégnek. A tisztelgők sorában első volt a város tanácsa, illetve közönsége, mint kegyúr, kinek nevében *Mandics Ede* polgármester mondott lendületes üdvözlő-beszédet. Utána jött az egyházközpont *Kavalszky Agoston* tanárral mint elnökkel az élén, majd a kir. kath. főgimnázium tanári testülete tisztelgett s ezt követte az Oltáregylet és a Mária-congregáció küldöttsége, melynek élén özv. *Gallotsik Vilmosné* mint elnök szép beszédet mondott. Ezután jött a vármegye közönsége, melynek nevében *Taly József* alispán üdvözölte a püspököt, továbbá a törvényeszek, élén *Palugyay Gusztáv* elnökével s végül a róm. kath. papság, kiket az apát-főesperes mutatott be. Este nyolcz óraker a magas vendég és az óriási közönség a felséges *toronyzenében* gyönyörködött, melyről lapunk más helyén emlékezünk meg. A bérmálás szentségének kiszolgáltatását a püspök két napon át, vasárnap és hétfőn végezte. Megbérmált összesen 2166 hívőt, ezek közül 985 férfit és 1180 nőt. A nagy feladatot a püspök, dacára előrehaladott korának (79 éves), meglepő kitartással s átlag eléggé rövid idő alatt teljesítette. Feladatát megkönnyítették s gyors megoldását lehetővé tették ama sok körültekintéssel és ismert eréllyel tett előintézkedések, melyekben az apát-főesperes papjaival egyetemben már előzetesen is hosszabb ideje fáradozott. A szertartások alatt nagyszerű vegyeskar énekel *Hirschmann Ferencz*, a fáradhatatlan templomi karnagy rendezése s kiváló vezetése mellett. *Pletényi Endre* lukullusi ebédek adott a kiváló vendég tiszteletére. A vasárnapi ebéden képviselve voltak a hivatalok, hatóságok, intézetek hivatali főnökeikkel, ott volt az eperjesi egyházmegye püspöke, *dr. Vályi János*. Az ebéd alatt sok szép pohárköszöntő hangzott el, még pedig elsősorban a háziúr éltette a magas vendéget, ugyancsak ő reá emelte poharát — nemcsak a kath. közönség, de a város egész lakossága nevében — a város polgármestere is; ezeket követte a vendég szellemes és kedélyes válasza. Majd *Kavalszky Agoston* mint az egyházközpont elnöke éltette az eperjesi egyházmegye nagyérdemű püspökét; *dr. Vályi püspök* — *Bubics* püspököt; *Taly József* alispán is ez utóbbit, mint hazafias főpapot s végül *Fest Lajos* orsz. képviselő éltette *Pletényi Endre* apát-főesperest, a házigazdát. A hétfői díszebéden a papság s a kath. hívőközönség vett leginkább részt, mely alkalommal az apát-főesperes megköszönte a püspök fáradozásait, a melylyel a híveket hitükben megerősíteni kegyes volt. Ezenkívül *Sztankay László* humoros, ügyes fordulatú köszöntőben éltette ő nagyméltóságát, a sárosmegyei kath. klérust s a vendégszeretetéről híres házigazdát. A püspök szabad idejét látogatásokra, a városnak s kilátásainak megtekintésére használta fel. Látogatást tett *dr. Vályi János* püspöknel, *Taly József* alispánal s a város közönsége képviselőjénél: *Mandics Ede* polgármesternél; utóbbi szép kerti világlában fogadta magas vendégét. Külön látogatást tett még *Pletényi apát-főesperes*nel s ennek segédlelkészeivel. Az intézetek közül meglátogatta az Angolkisasszonyok «Stefánia» leánynevelő-intézetét, — mely ez alkalomból gyönyörűen fel volt díszítve, hol énekkel s szavalatokkal fogadták, azonkívül meglátogatta még az állami kisdudvónölképző-intézetet is, mindkét helyütt teljes elismerésnek adva kifejezést a tapasztaltak fölé. Végigkocsizott a Táboron s gyönyörködött a város kies fekvésében; alaposan s különös érdeklődéssel végignézte a nagytemplomot, mely igen tetszett neki. Különösen megtetszett neki a többi között a város főtere a Neptun-csatornával s ennek impozáns szép gesztenyefájával, minek többször is adott kifejezést. Oldalkanonokja: *Kosora Endre* mint egyházmegyei tanfelügyelő még külön látogatást tett a Stefánia-intézetben s az elemi iskolában is; mindkét helyütt meghallgatta az előadásokat, a tanulókhöz kérdéseket intézett stb. s a tapasztalt eredményekért a hivatásuk magaslatán álló vezetőségeknek legszebb elismerését nyilvánította. A magas vendég kedden d. e. 10 óraker vett búcsút városunktól, többször is megígérte, hogy ezentúl gyakrabban lesz vendége. Elutazása előtt legnagyobb meglepődését s elismerését fejezte ki a városi rendőrkapitánynak, a fogadtatása s itt időzése alatt tapasztalt szép rendnek a fentartásáért. Elkísérte az apát-főesperes a papsággal, a közönség képviselőiben a város polgármestere, *Ghillány József* kir. tanácsossal s a rendőrkapitány, mint a fogadtatás és kíséret rendjének fentartója. Mindezek a város egész közönsége nevében is azzal vették búcsút a szeretetreméltó, tudós egyházfejedelemtől, vajha ígértét mielőbb beválthatná, hogy rövid idő múlva örömmel s lelkesedéssel ismét üdvözölhessük őt városunk ősi falai között!

* **Nemeslelkű adomány.** *Bubics* Zsigmond püspök itt időzése alkalmából a Kath. Legényegyesületnek 50 frtot s a «Szent Antal» szegények kenyérére 50 frtot adományozott.

* **Gör.-kath. egyházmegyei hírek.** *Felségadomány.* Ő csász. és apost. kir. Felsége a lomnai templom és parochiális lakóház helyreállítási költségeinek fedezésére legfelsőbb magánpénztárából 100 frtnyi segélyt adományozott. — A XIX. század végével s a XX-ik század hajnalán rendezendő országos egyházi ünnepségek czéljából alakult bizottságba az eperjesi egyházmegye részéről kiküldettek: *Miszcsko József* és *dr. Vojtovics József* theol. tanárok, *Hodobay Andor* homrogi esp. lelkész és *Rojkovics Sándor* heő-keresztúri lelkész. — *Kinevezések* *Gerbery Sándor* szolnoki lelkész eperjesi segédlelkészé és képezedei h. tanárá nevezetett ki. *Csissarik Vazul* jarembinai k-tanító Órlóra rendes k-tanítónak, *Kacsmar György* merseki volt tanító pedig Andrejovára nevezetett ki. — *Pályázat.* A megüresedett szolnoki parochiális javadalomra a pályázat f. évi június hó 20-ikáig van kiírva.

* **Bubics Zsigmond** kassai püspök f. évi május hó 29-ikén este dr. *Vályi János* püspök vendége volt. A szükebbkörű vacsorához a püspök kíséretén kívül hivatalosak voltak: *Pletényi Endre* apát, *Tahy József* alispán, *Mandics Edé* polgármester, *Ghüllány József* kir. tanácsos és *Kovalicsky Kornél* kanonok. Az agg főpásztoron, daczára a hosszas egyházi ténykedésnek, legkisebb jele sem látszott a kimerültségnek s a társaság, egy valóban kellemesen töltött este emlékeivel, csak 11 óra után oszlott el.

* **Urnappja.** Úrnappját június hó 1-sején a szokott módon ülték meg városunkban. Az ünnepi körmenetnek igen szép időjárás kedvezett.

* **Kinevezés** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az eperjesi magy. kir. államépítészeti hivatalhoz *Kruspér Béla* segédmérnököt kir. mérnökké nevezte ki.

* **Csarnok-rovatunk** folytatását, a közlendeők nagy halmaza miatt, jövő számunkra halasztottuk.

* **A bártfai dóm felszentelésének ünnepe** a mai napon megy végbe, a lapunk által már közölt program szerint. Az ünnep lefolyásáról következő számunkban fogunk részletesen hírt adni. Mint nagy sajnálattal értesülünk, hazánk kiváló kultuszminisztere: dr. *Wlassics Gyula*, közbejött körülmények folytán, az ünnep nem fog részt venni, ellenben a vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszterium képviselővel *Várdy L. Arpad* min. osztálytanácsost bízta meg.

* **A Greguss-ünnepély**, melyet jogakadémiánk lelkes ifjúsága abból az alkalomból rendez, hogy Greguss eperjesi szülőházát — a Kollégium ősi épületét — emléktáblával jelöli meg, a már részletesen közölt program szerint június 4-ikén d. e. 11 órakor megy végbe a Kollégium dísztermében. Az ünnepélyről, melyre ezúttal is felhívjuk a közönség figyelmét, következő számunkban referálunk.

* **A Kollégium ősi pártfogósága** 1899. évi június hó 11-ikén d. u. 3 órakor gyűlést tart. E csak hat évenként tartandó gyűlésnek egyedüli tárgya a Kollégium igazgató-választmányába 12 tagnak a megválasztása lesz. Az 1892-ben az egyházkerülettel létrejött szerződés értelmében ugyanis az eddig megválasztott tagok megbízása most jár le s az új választás ennek következtében vált szükségessé.

* **A középiskolai Tanáregyesület eperjesi köre** utolsó rendes gyűlését május hó 31-ikén a kir. kath. főgimn. tanácstermében tartotta. Ez alkalommal *Belják B. Pál* a nagyszűnűdő kérdésével foglalkozott. Az utolsó időben a szakkörökben felmerült az a nézet, hogy a nagy vakáció idejét meg kellene változtatni. Belják a különböző nézeteket szembeállítva, arra a meggyőződésre jut, hogy leghelyesebb, ha a nagy szűnűdő marad a régié. Ezzel kapcsolatban foglalkozik *Bozóky* budapesti tanár azon indítványával, hogy a tanévét ne 3, hanem csak 2 részre osztsuk. Ezt Belják is helyesli oly módon, hogy az első rész után is legyen egy-két heti szűnűdő. A Kőr Beljakkal a nagy szűnűdő kérdésében egyezik; *Bozóky* nézetét azonban nem fogadja el. Ezután *Körösy György* dr. tanár olvasta fel tanulmányát az egységes középiskoláról Nagy tudással és szakértelemmel ismerteti az Entwurf-ot, Eötvös, Pauler, Csáky és Wlassics tanterveit. Az Entwurf-nak nagy hibája volt, hogy a nemzeti elemet ignorálta, a latin volt a tanítás gerincze. Eötvösben lett volna bátorság és tehetség az Entwurf-fal szakítani s a nemzeti nevelés alapjait megvetni, de céljait meg nem valósíthatta. Utódjai — kik e téren valamit alkottak — mindnyájan tévedtek. Az Entwurf-ot átalakítják, de úgy, hogy a latin mellé felveszik a magyar nyelvet is. A tanításnak így két gerincze van: az ifjúság nem tanul meg latinul, vegyesajkú vidéken nem tanul meg még magyarul sem. Túlterhelés áll be. Csáky könnyíteni akar a tanulásra, megelégszik azonban fél-rendszerrel. A görög mellé állítja a görögöt pótló tanfolyamot, a magyar közoktatásügy szörny-alkotását. Az állapotok mindinkább tarthatatlanná válnak. Sokan sürgették a nemzeti elemnek a tanításba való belevonását, mások az ifjúság testi elsatnyulásától féltve, a tornaügy reformját, ismét mások a görögöt pótló tanfolyam eltörlését. Végre Wlassics miniszter kimondja a jelszót: reformáljunk. Mozgásba jönnek a szakegyesületek, minden jót remélnek e mozgalomtól. Baj azonban, hogy az Orsz. Közoktatásügyi Tanács tagjai között nincsenek épen azok, kik leginkább hivatva volnának e nagy munkában résztvenni. Így keletkezik a ma már minden középiskolára nézve kötelezővé vált Wlassics-féle tanterv. E tanterv sem szabádítja meg a tanulót a túlterhelés átkától, a görögöt pótló tanterv megmarad, sőt jelen alakjában még több munkát kíván, mivel a művészeti ízlés fejlesztését is célozza. A latin-nyelv tovább is mint főtárgy szerepel. A magyar gyermek fejletlen elméjével kénytelen egy reá nézve idegen nyelv grammatikájába behatolni, a minek eredménye, hogy ifjaink nem tanulnak meg latinul, de a magyar nyelv szellemét sem értik meg teljesen. *Körösy* szerint az alsó osztályokban a latin nyelvnek nincsen helye; a magyar nyelv intenzívebb taníthatása érdekében teljesen szakítani kell az Entwurf-fal. Ezután elmondja, miképpen óhajtaná ő az egységes középiskolát megvalósítani. Az egyéniség érvényesülésének elvét mondja ki a tanulásban. A Kőr köszönetet mondott *Körösy*nek felolvasásáért és óhajta, hogy az valamely szaklapban is megjelenjen.

* **Toronyzene.** A régi középkori városok oly igen szép és lélekemelő szokását újították fel május 27-ikén városunkban, mikor esti 8 órakor a róm. kath. főtemplom tornyán, nagyszerű toronyzenét rendeztek a kassai püspök tiszteletére és az azt óriási számban hallgató közönség ritka szellemi élvezetét, valamint lelki gyönyörűségét. Jeles katonazenekarunk több tagja, fűvőhangszereken néhány régi magyar Mária-éneket adott elő. Nem tudjuk elég elismeréssel emelni ki a gondolat nemességét és szépségét, a mely az ünneplésnek ezt

az oly felette alkalmas módját találta ki. Benső óhajtatásunk csak az volna, hogy ennek az annyira nemestő és igaz áhitatra buzdító élvezetnek máskor is részesei lehetnénk. Mozdítsák elő azok, a kiket illet, ez óhajtatás megvalósulását s igaz hála teszik magukat érdemessé közönségünk részéről.

* **Jogász-majális.** Jogakadémiánk ifjúsága június 3-ikán tartotta meg szépen sikerült majálisát a csemétei fűrdőben. A mulatságról, lapunk zárta miatt, közelebb hozunk tudósítást.

* **Lemondás.** Mint sajnálattal értesülünk: az ág. hitv. evangélikusok iskolászéki elnöke: *Florian Jakab* kollégiumi tanár, erről az állásáról, előhaladottabb életkorára hivatkozással, lemondott.

* **Az Eperjesi Torna- és Vívőegyesületnek** június 4-ikére Czemétén tervezett kirándulása és versenyei az előző napi jogász-majális folytán elmaradnak. Az egyet május hó 31-ikén tartott értekezletén ennél fogva elhatározta, hogy a kirándulás helyett június 18-án kerékpárversenyt rendez a kassai országúton a következő beosztással: 1. Egyleti junior-verseny, 2. vendégek versenye, 3. nyílt verseny (magánkerékpárosok és középiskolai tanulók számára is), 4. egyleti verseny, 5. vívásverseny (a 3-ik pont résztvevői kizárva). Start a Sörháznál lesz.

* **Az Eperjesi Torna- és Vívőegyesület** május hó 30-ikán választmányi ülést tartott. A választmány elsősorban a pozsonyi tornaünnepel összefüggő ügyeket tárgyalta. Színeit Mersé István elnök köszönetét fejezte ki a pozsonyi ünnepeken tetteleg résztvevőknek, legkiválóbbul *Pethe Ferenc* művezető-titkárnak, a ki mindkét színében odaadóan gondoskodott az oda-utazott tagok előnyeiről. Ezután *Pethe* titkár számolt be a II. ker. tornaünnepélyről, melynek folyamán a választmány a Pozsonyi Tornaegyesületnek köszönetet szavazott. Úgyancsak köszönetet szavazott a gyűlés a május 14-iki helyi ünnepélyből kifolyólag az eperjesi Tűzoltó- és Dalegyletnek. Elhatározták továbbá, hogy a Pozsonyban határozottan erkölcsi fölnéppel és tisztán csak a véletlen folytán veszteséggel mérkőzött (budapesti egyetlek egytől-egyig elismertek!) csapatot fényképen megörökítik. Végül határozatba ment, hogy: tekintettel a már beállott kerékpár-idényre, a rendszeres tornaszás június hó 1-től október hó 1-éig szünetel.

* **Új főjegyző.** Késmárk város képviselőtestülete *Göczel Arpad* szolgabíróvá választotta városi főjegyzővé.

* **Új aljegyző.** Kassa város május 25-iki közgyűlése a második aljegyzői állásra egyhangulag *Rössler István* választotta meg.

* **A Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy-Társaság** képviseletében a mai Greguss-ünnepélyen, — mint a jogakadémiai ifjúsághoz intézett távirat jelenti, — *Béthy Zsolt* fog résztvenni.

* **Községnevek megmagyarosítása.** E cím alatt lapunk közelebb részletesen foglalkozott úgy általánosan országos, mint vármegyei szempontból is a községnevek megmagyarosításának a kérdésével. Hogy ez a kérdés mennyire aktuális és hogy mennyire indokolt volt az, hogy vele olvasóközönségünket megismertessük, illetve, hogy a közönség figyelmét reá irányozzuk, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a hír, hogy a helységnevek megmagyarosításáról szóló törvény értelmében a magyar királyi statisztikai hivatal helységnevtári bizottsága, mely a helységnevek törzskönyvét készíti el, körlevelet küldött valamennyi város és község előjáróságához, melyben felszólítja őket, hogy küldjék be kitöltve a megküldött kérdőívet. A városokhoz intézett e kérdőív a következő kérdéseket foglalja magában: 1. A sz. kir. város eddigi hivatalos neve. (Megjegyzés: nem magyar neveknek a név kijelölését is meg kell jelölni magyar írásmód és hangzás szerint.) 2. Ha a sz. kir. város neve kormányrendeleten alapszik, annak a rendeletnek kelte és száma. 3. A városnak használatban levő többi neve. 4. A városnak többi neve melyek már nincsenek használatban. 5. A városhoz tartozó puszták, telepek és egyéb lakóhelyek nevei. 6. A hivatalos pecsét lenyomata. 7. Megjegyzések. (Ebben a rovatban a város fejezze ki, hogy melyik nevet óhajta és erről mellékeljék az alispán, főszolgabíró, vagy polgármester nézetét. Csak olyan nevet lehet választani, a milyen még nincs az országban. Erre nézve pedig a helységnevtár mérvadó.)

* **Bubics püspök és a — Sultán!** Hogy kerül e kettő össze, — kérdezné valaki. A dolog a főpapa elmondása szerint egyszerűen következőképpen történt: «Nagyon beteg voltam, — körülbelül így mondta el a szellemes humoráról ismert püspök, — az influenza, a mint tudják uraim, igen kellemetlen betegség s engem három hó alatt annyira megviselt, hogy a jobb-karommal még a kanalat sem bírtam emelni; — etettek. Még ez nem lett volna olyan nagy baj, hanem képzeljék, egy napon azt kelle tapasztalnom, hogy udvari kútom vizét — melylyel rendszeren ittem volt — nem ihatom, nem ízelett. Dr. Schenka orvos (ismerik az urak bizonyára, közbecsülésnek örvendő név) tanácsára «Gieshüblt» próbáltam inni. Az sem használt, nem sokáig ihatam. Ez oly csapás volt rám nézve, ki különben is csak vizet szoktam inni, hogy kénytelen voltam oda fordulni, a hová rendszerint a *végszükség* kergeti az embereket — *Nothnagel* tanárhoz. Ez azt mondta nekem: Minek iszik Gieshüblt, mikor ott van a szomszéd Sárosvármegyében a szabadító forrás, a *Salvator*! És fordultam a *Salvator*hoz; a név biztatott, de a szabadítóknak remélt ereje nem hatott s nekem csaknem minden reményről is le kellett tennem már, hogy valaha kellemes, üdítő s egészségemnek kedvező vizet ihassak... midőn azt ajánlották nekem, hogy ne adjam fel a reményt, hanem forduljak egész bizalommal a török — *Sultán*hoz! Uraim, furcsának tetszik bár a dolog, mégis úgy van... Azonnal megbíztam a szállítómát a szükséges intézkedések iránt s hála Isten-

nek, elmondhatom, hogy az eperjesi *Holénia*-czég által szállított *Sultán* oly kellemes és kedvező hatású víz, hogy nálam nélkülözhetetlen szükségletet képez. Ezeket mondta el a szellemes és kedélyes főpapa, midőn fogadtatása alkalmával a küldöttség tagjai közül dr. *Holénia Gyula* orvos került bemutatásra.

* **Államvizsgálat.** Jogakadémiánkon közelebb egy államtudományi államvizsgálatot tartottak, a melyen miniszterileg kinevezett kültagok gyanánt *Úsz Antal* vm. arvaszéki elnök és *Andorkó Tamás* kir. pénzügyi titkár vettek részt.

* **Balassa Bálint** csontjainak exhumálása. Közönségünk a Széchenyi-kör felolvasásainak egyikén, (mely felolvasást lapunk is egész terjedelmében közölte) felette kedves és szép dolgokat hallott a lipótvármegyei Hibbe városkáról, a melynek templomában *Balassa Bálint* aluszsa örök álmait. Most azt a hírt hozza a fővárosi és a vidéki sajtó, hogy *Garlathy Kálmán* lipótújvári kir. erdőgazdónak vezetése alatt mozgalom indult meg arra nézve, hogy a költő csontjai exhumáltatván, a templomban újra ünnepélyesen eltemetessenek. Az ünnepélyen bizonyonyal képviseltekni fogják magukat a szomszédos vármegyék, valamint a tudományos társulatok is. *Szmrecsányi Pál* szepesi püspököt egy díszes küldöttség kereste meg ebben az ügyben, hogy a szertartások végzésére felkérje. A püspök a küldöttséget szívesen fogadván, készséggel ígérte meg a kérelem teljesítését.

* **Jogakadémiánkon** a félév június 15-ikén ér véget. Az utolsó napokat a kollektivumokra fogják fordítani. A vizsgálatok és lezkekönyvek aláírása jun. 16-ikán veszik kezdetüket.

* **A Könyvnyomdászok Szakegyesülete** június 18-ikán a Vilecz-hegyen *nyomdász-majális* fog rendezni, a mely az «Erdei lak»-nál tartandó emlékünnepélylyel lesz egybekötve. Az érdekesnek ígérkező s kétségtelenül szép sikerrel jutalmazó emlékünnepélyről, melyre már ezúttal is felhívjuk a közönség figyelmét, lapunk jövő számában még előzetesen is szólni fogunk.

* **Új hangjegyek.** *Hazslinszky Gusztáv* fővárosi zenetanár, közelebb ismét figyelemreméltó új hangjegyeket bocsátott közre, a melyek szerzőjüknek jeles zenei képzettségét szintén nagy mértékben és szépen bizonyítják. Ezek között ott van a «Talpra magyar» négyes-férfikarra, valamint «Magyar dalok és népdalok», és «Üdvözlődal» énekre és zongorára. Melegen felhívjuk reájuk a zene iránt érdeklődő közönség szíves figyelmét.

* **Tejgazdasági tanfolyam néptanítók részére.** A földművelésügyi miniszter július hó 9-től augusztus hó 5-ig a sásvári tejgazdasági szakiskolán 20 néptanító számára tejgazdasági tanfolyamot rendez. A négyhetes tanfolyamra felvett néptanítók az utazás, ellátás, szóval minden költség fedezésére 50 (ötven) forint segélyben fognak részesülni. A tanfolyamra tényleg alkalmazásban lévő tanítók vétetnek fel. A tanfolyam célja, hogy a néptanítók a tejgazdasági üzletre vonatkozólag alapos ismereteket szerezzenek, melyek segélyével képesek legyenek a községükben szervezendő tejgazdasági szövetkezetek létesítésénél és az ilyenek vezetésénél sikeresen közreműködni. Jelentkezések az illetékes tanfelügyelőségek útján történnek.

* **Az iglói táp- és nevelő-intézet.** Emlékezünk meg arra, hogy őszinte örömmel igyekezett városunk lehetővé tenni azt, hogy a *Kassa-oderbergi vasúti alkalmazottak gyermekei számára* tervezett táp- és nevelő-intézet itt létesülhessen. Sajnos, ez nem sikerült, mert így az említett intézetet Igló kapta meg, jóllehet elvitáztatlan az, hogy különös tekintettel az itt lévő nagyobb számú s felsőbb tanintézetekre: Eperjes erre kétségtelenül alkalmasabb, vagy mondjuk — előnyösebb lett volna. A kassa-oderbergi vasút «Hivatalos Értesítő»-jének május 18-iki, 15-ik száma most közli azt a körrendeletet, a melyet e nagy szükséglet pótló és igen nemes célra hivatott intézet létesítése ügyében az igazgatóság kibocsátott. Az intézet f. év szept. első napjaiban Iglón nyílik meg. Célja: lehetővé tenni azt, hogy a vasúti alkalmazottak fiú-gyermekei a törvényes elemi oktatásban részesülhessenek. Felvétel csupán a vasúti alkalmazottak oly fiú-gyermekei nyerhetnek, a kik életük 6-ik évét betöltötték, a 10-iket túl nem haladták s orvosilag a felvételre alkalmasaknak találtattak. Felvételtnek ezeken kívül, korlátolt számban, felvigyázó-íjakal a vasúti alkalmazottak oly fiú-gyermekei is, a kik az iglói középiskolákat jó sikerrel látogatják. A szülők évről-évre a vezérigazgató által kiírandó pályázati hirdetmény által lesznek a folyamódásra felhíva. A felvettek lakáson, ételmezésben, felsőruhán és tanszereken kívül esetleg ingyenes gyógyítást nyernek. A gyermek atyja évi fizetésének 5%-ával járul hozzá a gyermek nevelés és ételmezési költségeihez, mely összeg az ő fizetéséből 10 havi részletben levonatik. A körrendelet szabályozza ezeken kívül a felvétellel és az intézet igazgatásával kapcsolatos összes kérdéseket. Szerkesztőségünk szíves készséggel vállalkozik arra, hogy esetleges megkeresésre, az ügy iránt érdeklődőknek *bővebb felvilágosításokkal* szolgáljon.

* **Vörös-fehér lobogó a városán.** A tisztikertben a nagyközönség szórakoztatására megtartani szokott hangversenyeket eddig az alsó-laktanyán kitűzött vörös-fehér lobogó jelezte. Most illetékes helyről arról a fontos újtásról értesülünk, hogy a jelzésnek feltűnőbb és közönségünk által könnyebben észrevehető voltát óhajtván, ezentúl az említett jelző-zászlót a városán fogják kitűzni. Meleg elismeréssel közöljük udvarias tisztikarunknak ez újabb figyelmét és előzékenységét s a jelzőlobogóra kikérjük közönségünk nagybecsű figyelmét.

* **Névváltoztatás.** Kiskorú *Novotni Anna* gergellakai lakos nevet, belügyminiszteri engedéllyel «*Ujvári*»-ra változtatta.

* **Tanulmány** 14 növendéke *Fő* teken reggel váro épületeinket tanu
* **Villámcsap** mas égháború ve
Laterán János c
cseppekben zuho
kzesse mellett cs
gyobb veszedelm
* **Új közkörb**

törvényhatósága,
hjánát akarván
Újhelyen százhus
sére alkalmas na
negyedmilliót szá

* **Javító-inté**
egy felállítandó j
terület megvétele
május 25-iki közg
a megveendő terü

* **Megharaptá**
szolgát a honvéde
9 napi megfigyelt

* **Elvesztett**
iparos bejelentette
aranylánczát elves
a lánczot adja át

* **Eltűnt iskol**
a rendőrségnek, h
hét éltől hazulról
A rendőrség köröz

* **Az eb-veszt**
ebtulajdonosok ör

* **Lopás.** A sa
60 firt értékű, ket
letartoztatni kéri
16 éves csavargót

* **Czigány-ven**
28-ikán *Dávid Józse*
és a környékbeli
losok voltak még
mogyoróskai cigá

V

hozni.

I

minélt

zephire

fűzők,

női blo

függöny

fogom

A telj

A telj

A telj

A telj

A telj

A telj

(Alapítva 187

P

épi

a nagyérde

I

a Fő-u

I

Elvállal

ügymint aj

Mindenn

ablak és felvil

szőkötutak,

felszerelések

Holénia-czég által vezetett hatásviz. et képez. Ezeket ap, midőn fogadkozúl dr. Holénia

on közelébb egy ottak, a melyen ánt Úsz Antal áns kir. pénzügyi

xhumálása. Kö-ásainak egyikén, telmében közölte) a lipitovarmegyei omában Balassa a hírt hozza a arlathy Kálmán alatt mozgalom csontjai exhu-lyeszen eltemet-oviseltetni fogják alamt a tudó-szpeszi püspököt ben az ügyben, e. A püspök a ggel ígerte meg

15-ikén ér véget. fogják fordítani. isa jun. 16-ikán

esülete junius gylist fog ren-ardandó emlé-kesnek ígérkező emlékünnepély-zönség figyel-tesen is szólan

szív fővárosi teltő új hang-zójúknak jeles ben és szépen alpra magyar» s és népdalok». Melegen fel-zönség szives

itók részére. től augusztus n 20 néptanító A négyhetes ellátás, szóval rint segélyben alkalmazásban czéja, hogy a zozólag alapos ével képesek tejgazdasági k vezetésénél illetékes tan-

Emlékeznünk zett városunk gi vasúti al-áp- és nevelő- sikerülhetett g, jóllehet el- az itt lévő Eperjes erre — előnyösebb ratalos Érte-ost közli azt get pótló és ése ügyben év szept. első netővé tenni mekei a tör-ék. Felvételt mekei nyer- k, a 10-iket alkalmasak-ül, korlátolt mazottak oly ákat jó siker- gazgató által k a folyamo-zésen, felső- s gyógyítást tek 5% -ával ési költségei részletben sen kívül a olatos összes éggel vállal- az ügy iránt szolgálgjon. n. A tiszt- megtartatni tanyán ki-ékes helyről a jelzésnek ben észre- jelző-zászló- céssel közöl- gyelmét és zönségünk

gergellakai Újvári-ra

* **Tanulmányút.** A budapesti építészeti iskola 14 növendéke *Förk Henrik* tanár vezetése alatt pénteken reggel városunkba érkezett, hogy régi nevezetes épületeinket tanulmányozzák.

* **Villámcsapás.** Kenden május hó 25-ikén hatalmas égháború volt, mely alkalommal a villám beütött *Luteran János* csúrébe s azt felgyújtotta. A sűrű cseppekben zuhogó zápor azonban a falubeliek segédkezése mellett csakhamar eloltotta a tüzet s így nagyobb veszedelem nem származott.

* **Új közkórház Zemplénben.** Zemplénumegye törvényhatósága, Felsőmagyarország egy régen érzett hiányát akarván pótolni, elhatározta, hogy Sátoralja-Ujhelyen százhusz örült és nyolczvan beteg elhelyezésére alkalmas megyei közkórházat épít. A gyűlés negyedmilliót szavazott meg az építés czéljaira.

* **Javító-intézet.** Kassán az igazságügyminiszter egy felállítandó javító intézet czéljaira, 6 holdnyi földterület megvételét rendelte el. Ezzel az ügygyel a város május 25-iki közgyűlése is foglalkozott, megválasztván a megveendő területet.

* **Megharapta a kutya** *Mészárosik István* hivatal-szolgálat a honvédlaktanyában; a rendőrség az ebet 9 napi megfigyelés alá vette.

* **Elvesztett óraláncz.** *Vogel Hermann* szabóiparos bejelentette a rendőrségnek, hogy 20 cm. hosszú aranylánczot elvesztette. A megtalálót felkérlik, hogy a lánczot adja át a rendőrkapitányságnak.

* **Eltűnt iskolásfiú.** *Alexovits Adam* bejelentette a rendőrségnek, hogy *György* nevű 12 éves fia két hét előtt hazulról eltávozott s azóta vissza nem tért. A rendőrség körözött.

* **Az eb-vesztegár szerdán esti 6 órakor** — az ebtulajdonosok öröme — megszűnt

* **Lopás.** A sátoraljaújhegyi rendőrkapitányság egy 60 frt értékű, kettős fedelű aranyóra ellopása miatt letartóztatni kéri *Paura Haszlo Mihály* sátoraljaújhegyi 16 éves csavargót. Rendőrségünk nyomozza a tettest.

* **Czigány-vendéglátás.** Felső-Bisztrán május hó 28-ikán *Dávid József* cigány-vendégséget tartott a falusi és a környékbeli Farao-ivadékok számára, sőt hivatalosak voltak még zemplénumegyei atyfiak is. A magyorkai cigányok vígan húzták a nótát. Hogy

nem fajult el még a cigányban sem az ősi virtus, azt csakhamar bebizonyították. Úgy látszik, hogy a magyorkai cigányoknak nem tetszett a házigazda kommandója s táncz és cigánykerekezés helyett rövidesen egymás hátára mérték az ütlegeket. A kezdetben csupán tréfás duhajkodásnak azonban szomorú vége lett különösen *Kinja Mihály*ra, kit az egyik zemplénumegyei nagybőgős: *Czilinder Mihály* úgy talált fején kólintani egy hatalmas karóval, hogy az orvosi látlet szerint hat hétig is sýnyeni fogja a kevésbbé barátságos vendéglátást. A bőgő-vonó, számos hegedű s klarinét s azonfelül egy nagybőgő is a verekedés áldozata lett.

* **Megharapta a kutya.** *Mistikóvsky Endre* bolti-szolgálat pénteken délelőtt a Sörházban *Grieger Tamás* kőfaragó kutyája a jobb-lábán megharapta. A rendőrség az ebet a gypmesterei telepre szállította 9 napi megfigyelés végett, a tulajdonos ellen pedig megindította a kihágási eljárást.

* **Megjelent a «Sport-Világ» Albuma** 1899-re. A felette díszes kiállítású és tartalmilag is igen kiváló füzet annál az érdekes kis cikknél fogva is különösen felhívja s ki is érdemi figyelmünket, a melyet benne az «E. T. és V. E.»-ről *Sztankay Géza* írt, valamint annál a meleg elismerést tartalmazó megjegyzésnél fogva is, melyet a múlt évben városunkban tartott kerületi verseny sikerére vonatkozólag az Album szerkesztőse ehhez a cikkhez hozzáfűzött. Az Albumot számos szép és érdekes kép díszíti.

* **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csípő-fájdalom, fejfájásnál, köszvénynél, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásúknak bizonyultak, sőt járvány-kórnaál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő házi szer jó eredmény-nyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkal-mával mindig határozottan mint «Richter-féle Horgony-Pain-Expeller» vagy «Richter-féle Horgony-Liniment» kérendő és a «Horgony» védjegyre kérünk figyeln

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok- és színekben, valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, a legdivatosabb szövés-, szín- és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultalval küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svajczba kétszeres levélhelyeg ragasztandó.

Főszerkesztő: Dr. Horváth Ödön. Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILT-TÉR.

Vesebajoknál,
a húgyhólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

Kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diätetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetmenyekben vagy hűg savas vese-homok és vesekövek képződésében** szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

A holland-amerikai útirány.

Hetenkint egy- vagy kétszeri gőzforgalom

Rotterdamtól New-Yorkig.

Cajüt-iroda: Bécs, I., Kolowratring 10.

Fedélzet-iroda: Bécs, IV., Weyringasse 7/a.

I. Cajüte:

II. Cajüte:

Április 1-től Okt. 31-ig Aug. 1-től Okt. 15-ig

290—400 Mk.* 200 Mk.

Nov. 1-től Márcz. 31-ig Okt. 16-tól Julius 31-ig

230—320 Mk. 180 Márka.

* A cajüte fekvése és nagysága, valamint a gőzös gyorsasága és elegánciája szerint.

BERGER-féle GYÓGYÍTÓ KÁTRÁNY-SZAPPAN

tekintélyes orvosok ajánlják, Európa legtöbb államában lényes sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütiés

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kórsz. és elősüti kútegek, ugyszintén orr-recessió, otvar, fagydag, lábizzadás, fej- és szakáll-kiropta ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátránynak 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrányszappan megrendése s az ismert védjegyre való figyelemzetes kérés. Idült bőrbetegségeknel sikerrel alkalmaztatik a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan

A gyengébb kátrányszappan az

ARCHÓR TISZTÁLTANSÁGAI

altávolítására a gyermeknek valamennyi fejbetegségei ellen felülmulthatatlan bőrtisztító moszó és fürdőszappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan

35% glicerin tartalommal és finom illattal.

Ára minden fajnak használati utasítással együtt darabonként 35 kr., 6 darab 1 frt 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: **Bonzeo-szappan** a bőr finomítására, **Borax-szappan** pattanások ellen, **Carbol-szappan** a bőr simítására, **Hámölő-főző-szappan** és **fenyő-pipere-szappan**, Berger-féle **gyermek-szappan** a szegor kor részére (25 kr.)

Berger-féle Potrosulfol-szappan

rezos orr, kiütés, bőrvízkelettség és arsvörösség ellen, **szeplő-szappan** igen hathatos,

Berger-féle kénés tejszappan

mitészeser és arctisztátlanság ellen. Tannin szappan láb-izzadás és hajkihullás ellen.

Berger-féle fogszappan köcsögben

1 sz. rudas fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, mintán számtalan hatástalan utáztatok vannak. Gyár és főraktár:

G. Holl & Comp. Troppau.

Felelőssel kitüntetve a nemzetközi gyógyszerkiállításon Bécsben 1898.

Kapható Osztr.-Magyarország összes gyógyszerárakban.

Hatóságilag engedélyezett

végeladás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a **FŐ-utcza 114. sz. a.** femálló

rőfős- és női-divatárú-üzletemet

eltávozásom folytán végleg feloszlatom,

minélfogva az összes raktáron levő árúk, u. m.: **női ruhaszövetek, mosó-zephirek, cretonok, delaineok, barchetek, flanellek, nap- és esőernyők, fűzők, ruhadíszek és bélés-árúk, gyermek- és női-kötények, elegáns női blouzok, selyemszövetek, ág- és asztaltakarók, csipke- és jute-függönyök, chiffon és vásznak,** valamint egyéb e szakba vágó czikkeket

gyári áron alul

fogom kiárúsítani.

Kiváló tisztelettel

A teljes berendezés eladó!

URBACH MIKSA

(Dr. Lakner-féle házban).

(Alapítva 1877.) **Műhely-áthelyezés.** (Alapítva 1877.)

Palsák Sándor

épület- és géplakatos Eperjesen

a nagyérdemű közönség becses tudomására adja, hogy

műhelyét

a **Fő-utcza 90. sz. Tahy-féle házba** (a r. k. templommal szemben) helyezte át.

Elvállal mindennemű épület- és műlakatos-munkákat, ügymint ajtó-, kapu- és ablakvasalásokat.

Mindennemű rácszatok elkészítése kertek és sírhelyek bekerítésére, valamint folyosó, erkély, ablak és felvilágító számára. Vaskapuk, üvegajtók, felvilágító ablakok. Gazdasági gépek, kutak, szökőkutak, vízvezetékek s fürdőszobák felszerelése és javítása. — Szabadalmazott görredőny-felszerelések és minden e szakmába vágó munkák.

Pontos kiszolgálat és legolcsóbb árak!

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KÁROLY
Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában).
Kitüntette arany-érmekkel.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, bánya- és gyári-társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, úgyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.
E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában kilóként 16 krtól felfelé szállítatnak és ami a festék szűrítettségét illeti, azonos az olajfestékekkel.
••• Mintakártya, úgyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. •••

Globus tisztító-kivonat

többszörösen kitüntetve,

a jelenkor
elismert legjobb
fém-tisztító-
szere

és sokkal jobb, mint a
tisztító-kenőcs!

Minden kísérletet
okvetlenül
állandó használat vált föl.

Valódi ezzel a védjeggyel:
Vörös csik globussal.

Dobozok 5. 8 és 15 kr-ával mindenütt kaphatók.

Fritz Schulz jun., Leipzig
a tisztító-kivonat feltalálója.

Posttárszétküldés csak magánosoknak.

Egy vég, 3-10 mé- ter hosszú, elegendő 1 úri-öltönynek. Ara csak	10 frt 280 jó 20 " 310 jó 30 " 480 jó 40 " 6 - jó 50 " 7 75 finom 60 " 9 - finom 70 " 10 50 legfinomabb 80 " 12 40 angol 90 " 13 95 Kammgarn	valódi gyapjú- ból.
---	--	---------------------------

Posttőgyári raktár: KIESEL-AMHOF, Brünnben.
Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállítás.

Privátvevők, figyelem! Csak direct-vételnél vásárolható
jutányos áron. Felvilágosításul és biznyságul a következők:
Krausz Adolf posttőgyérségek Budapest, a szabónak rendelvények
fejében mintakönyvből következőket ajándékozik:

10 frt vételnél 50 kr-ért egy nadrágot,
20 " " 1 frt-ért egy öltönyt,
60 " " egy finom öltönyt teljesen ingyen.

Ezenkívül a szabó 3 forint engedményt kap méterenként és 20 százalékot.
Ezen ajándékokat csak a magánvevő fizeti meg, ki a
szabónál Krausz Adolf mintakönyvből vásárol.

Valódi természetes borok eladása

Tisza Lajos soproni szőlőnagybirtokos
pinczéjében.

Vörös és fehér hektónként 20 frttól kezdve.

Levélbeli rendelésekhez hordók kölcsön.

The Premier Cycle Co. Limd.

Coventry

(Angolország)

• Eger •

(Csehország)

NÜRNBERG-DOOS.

Legnagyobb

kerékpármű

a continensen!

Képviselők:

SCHWEITZER

TESTVÉREK

Miskolcz.

Eperjes. Eger.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatás-
nak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájda-
lomesillapító bedörzsölésként alkalmazatik közvényne-
l, csuszna, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok
által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
névvel is nevezik, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden
gyógyszertárban készletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert
több kisebbbirtéki utánzat van forgalomban. Ki
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegy-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Bámulatos szépséget

lehet elérni a dr. Spilzer-féle MÁRIA-kenőccsel, a mely már egy tégely használatánál elhalványítja
a szeplő- és májfoltokat, állandó használata pedig teljesen eltávolítja. A „Diana-Pouder” és „Mária-
szappan”-nal használva pedig megóvjá az arcz bársonyos külsejét a késő öregségig.

Kapható:

GOVORKOVICH JÁNOS Mária-gyógyszertárában, Eszék, felsőváros

eredeti csomagokban. Raktár Török József gyógyszerésznél Budapesten és minden nagyobb gyó-
gy-szertárban. Egy tégely 35 kr. Postán legkevesebb három tégelyvel küldök utánvétellel. Bővebb fel-
világosítással ingyen és bérmentve.

Hirdetések

az

EPERJESI LAPOK

számára

jutányos áron

vételnek fel

KÖSCH ÁRPÁD

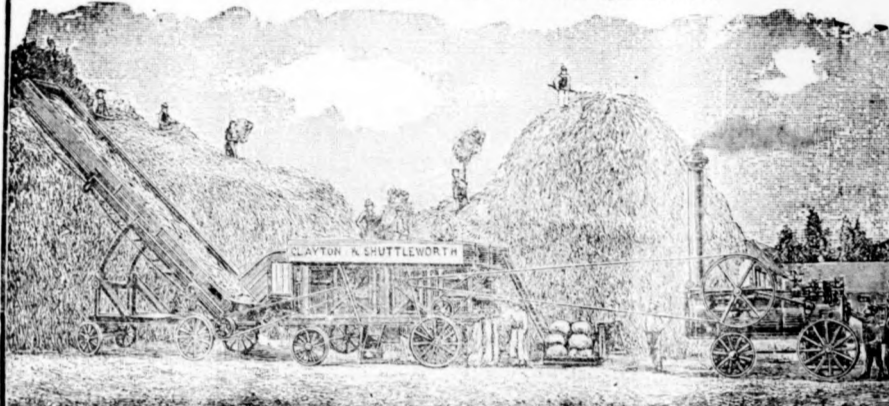
könyvnyomtató-intézetében.

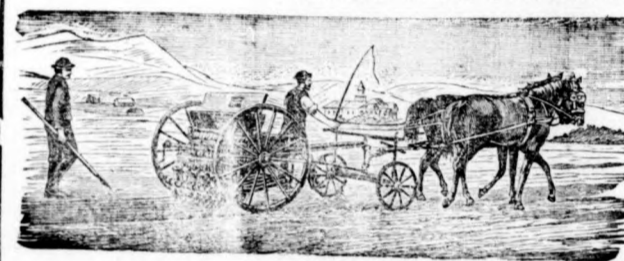
Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 68. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánljatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek egész 12 lóerőig,
továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-posták, konkolyozók, kaszáló- és
aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek,
szeceksavágók, répvágók,
kukoricza-morzsolók,
daráló, őrítő-malmok,
egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

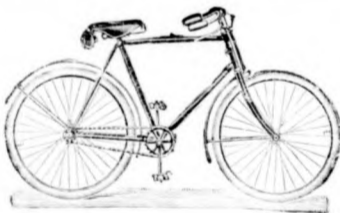

Résletes árjegyzékek kívá-
natra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cséplőgép-gyára.

Egyedüli elárúsítása

a
legjobb hírnevű

Dürkopp-féle Diana-kerékpároknak

(legjobb német gyártmány)

csak

Schweitzer Testvéreknel

Eperjes

Miskolcz

Debreczen.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázólszer puha padló számára. — Egy nagy palack ára 1 forint 35 krajczár.
Egy kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény
padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palack
ára 20 krajczár.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr.
1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor
kapható:

Gallotsik J. V.-nál, Eperjesen.